

Özelleşen Elektrik Dağıtım Şirketlerinde Her 100 Kişiden 67'si Taşeron...

ELEKTRİK DAĞITIMINDA TAŞERON GERÇEĞİ

EMO İzmir Şubesi
30. Dönem Enerji Komisyonu

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) "Elektrik Piyasası 2014 Yılı Piyasa Gelişim Raporu"nu 4 Kasım 2015 tarihinde kamuoyuna açıkladı.

Bu rapor ile birlikte elektrik dağıtım şirketlerin istihdam politikalarına ilişkin veriler de ilk kez gün yüzüne çıktı. Rapor da yer alan bilgilere göre, ülke genelinde dağıtım şirketlerinde 2014 yılı itibariyle toplam 44 bin 943 personel bulunmaktadır. En çok personel 5 bin 353 kişiyle Dicle Elektrik Dağıtım AŞ. bünyesinde istihdam

edilirken, en az personel 945 kişi ile Kayseri ve Civarı Elektrik Türk AŞ'de çalışmaktadır.

Kadro Sayısı Yarıya İndi

Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinin ardından personel yapısının nasıl değiştiğine ilişkin bilgi sunan rapora göre; dağıtım şirketlerinin toplamındaki kadrolu personel sayısının 14 bin 970 olduğu görülmektedir. Özelleştirme öncesi TEDAŞ'ın 2007 Yılı Faaliyet Raporu'na bakıldığında ise kamudaki dağıtım

şirketlerindeki kadrolu çalışan sayısının 27 bin 851 kişi olduğu tespit edilmektedir. 2007 yılında da özel sektörde olan Kayseri bölgesinde çalışanları kapsamda tutsak bile, kadrolu çalışan sayısında yüzde 46 oranında bir düşüş olduğu ortaya çıkmaktadır. Özelleştirmeler ile birlikte taşeron uygulamalarının büyük ölçüde yaygınlaştığı tahmin edilmesine rağmen, elektrik dağıtımını gibi bir kamu hizmetinde taşeronlaşma oranının 2014 yılında toplamda yüzde 67 gibi yüksek bir orana ulaşılması dikkat çekicidir. Rapor da yer alan bilgilere göre; 14 bin 970 kadrolu personele karşılık bu şirketlerde 29 bin 973 kişi taşeron şirketler aracılığıyla çalıştırılmaktadır.

Korkutucu Oranlar

Sayılar, taşeron uygulamasının "işyerinin temizliği" gibi asli iş unsuru taşımayan konuları çoktan aştığını göstermektedir. Ne yazık ki sistem güvenliğini ve yurttaşların kesintisiz ve sağlıklı enerjiye ulaşmasını yakından ilgilendiren işlerde çalıştırılan teknik personel de taşeron firmalar aracılığıyla görev yapmaktadır. İstanbul'un Avrupa Yakası'na hizmet sunan Boğaziçi Elektrik AŞ'nin her yüz çalışanının 86'sı taşeron yoluyla istihdam edilmektedir. Boğaziçi'nin yanı sıra Meram, Akdeniz bölgelerinde de taşeron personel oranı yüzde 80'lerin üzerindedir. Geriye kalan dağıtım böl-

Dağıtım Şirketleri Personel Sayıları (2014 Sonu İtibariyle)				
Dağıtım Şirketi	Kadrolu Personel	Taşeron Personel	Toplam	Taşeronlaşma Oranı (Yüzde)
BOĞAZIÇI	664	4.202	4.866	86
MERAM	466	2.604	3.070	85
AKDENİZ	390	2.018	2.408	84
ÇAMLIBEL	337	1.166	1.503	78
ULUDAĞ	620	2.064	2.684	77
TOROSLAR	743	2.110	2.853	74
BAŞKENT	825	2.259	3.084	73
GDZ	621	1.639	2.260	73
TRAKYA	312	766	1.078	71
ADM	502	1.202	1.704	71
ÇORUH	423	938	1.361	69
AKEDAŞ	359	719	1.078	67
YEŞİLIRMAK	723	1.283	2.006	64
DİCLE	1.952	3.401	5.353	64
VANGÖLÜ	673	933	1.606	58
ARAS	671	733	1.404	52
KAYSERİ	536	409	945	43
OSMANGAZI	991	525	1.516	35
SAKARYA	1.474	282	1.756	16
AYEDAŞ	1.304	160	1.464	11
GENEL TOPLAM	14.970	29.973	44.943	67

gelerinden 7'sinde ise bu oran yüzde 70'in üstünde şekillenmektedir.

Taşeron Devri Bitirilmeli

AKP İktidarı, 1 Kasım 2015 tarihinde yapılan genel seçimler öncesinde kamu kurumlarında asli işlerde çalıştırılan taşeron işçilerin kadroya geçirileceğine ilişkin propaganda yaparak oy istemiştir. İşçilerin açtığı davalarda asli işlerde çalıştırılan taşeron işçilerinin kadrolular ile aynı hakları alması gerektiğine ilişkin çok sayıda mahkeme kararı bulunmaktadır. İşçileri hem hukuki hem de sendikaları üzerinden verdikleri fiili mücadele sonuç alıcı bir aşamaya kadar gelmiştir. Ancak sadece mahkeme kararlarının uygulanması anlamına gelen kadroya geçiş bile seçim vaadi haline getirilebilmiştir. Seçim vaadinden anlaşılacağı gibi asli işlerde çalıştırılanların taşeron şirketler aracılığıyla istihdamı hukuki değildir. Neo-liberal politikaların en ağır uygulayıcısı olan AKP İktidarı'nın kamuda sürdüremediği bu sistemin, halen kamu mülkiyetinde olan elektrik dağıtım alt yapısını işleten şirketler tarafından yürütülebilmesinin koşulları kalmamıştır.

Çalışana düşük ücret verilmesi adına yaratılan bu taşeron sistemi, hem kişisel bilgilerin birikmesine, hem de kurum kültürünü de ortadan kaldırdığından deneyimin aktarılmasına da engel olmaktadır. Elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesiyle birlikte deneyim ve yetişmiş personel açığı nedeniyle bölgesel elektrik kesintileri hayatımızın bir parçası haline gelmiştir.

"Bonus" Yerine Denetim

Taşeron şirketlerin tehlikeli ortamlarda faaliyet gösteren bu personellere ne kadar eğitim verdiği, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerini ne kadar aldığı belirsizdir. Bildiğiniz gibi EPDK'nın taşeronlarıyla ile beraber ölümlü iş kazası yaşanmayan dağıtım şirketlerinin tarifelerinde "bonus" uygulamayı planladığına ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Bataklığı kurutmaktan çok dağıtım şirketlerinin yurttaşlardan daha fazla tahsilat yapması mantığına dayanan bu tip uygulamaları anlamak mümkün değildir. İşçi sağlığı ve güvenliği önlemlerini bile bir maliyet unsuru olarak gören şirketlere, "güvenlik" üzerinden

yeni kaynak transferi kabul edilmez. Acilen yapılması gereken; dağıtım şirketlerinin EPDK tarafından işçi sağlığı ve güvenliği yatırımları açısından da idari olarak denetlenmesidir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ise sahada güvenlik denetimleri yapmalıdır. Taşeron sistemin bu denli yaygınlaşmasının elektrik dağıtım alanında da Soma benzeri toplu işçi katliamların yaşanmasına neden olmasından endişe ediyoruz. Bu iki kurumu, "bonus" dağıtımına yerine acilen denetim görevlerini yerine getirmeye çağırıyoruz.

Dağıtım şirketlerinin bugün kullandığı alt yapının kamu malı, verdikleri hizmetleri de kamu hizmeti olduğu unutulmamalıdır. Alanda güvencesiz ve geleceksiz çalıştırılan insan sayısının bu denli yüksek olması sadece çalışanların hakları açısından değil bu hizmeti alan tüm yurttaşları da etkileyen temel bir sorundur. Hem çalışanların can ve sosyal güvenliği hem de tüm yurttaşlar açısından hayati öneme sahip elektrik dağıtım sisteminin güvenliği için taşeron sistemine bir an evvel son verilmelidir.

Kitap Tanıtımı... Kitap Tanıtımı... Kitap Tanıtımı... Kitap Tanıtımı... Kitap Tanıtımı...

Hazırlayan: Fabio Andreoli/Aydın Bodur

Yayımlayan: EMO, Dario Flaccovio Editore

EMO Yayın No: GY/2015/603

ISBN: 978-605-01-0751-7

Baskı: 1. Baskı, Ankara- Eylül 2015

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Fabio Andreoli'nin, "Yeni Nesil Fotovoltaikler" başlığı altında kaleme aldığı kitabı Türkçeye kazandırdı. Fotovoltaiklerin tarihi, fiziksel kaynakları ve temin edilebilen teknolojilerin anlatıldığı kitapta, bir sistemin baştan sona nasıl tasarlanacağı ve uygulanacağı tüm ayrıntılarıyla okuyuculara aktarılıyor.

"Fotovoltaik Enerji" başlığıyla genel bir giriş yapılan kitapta, ikinci bölüm "Yatırımın Sürdürülebilirliği" başlığı altında sunuluyor. "Güneş ve Işınmı" başlıklı üçüncü bölüm ile "Fotovoltaik İlkesine Genel Bakış" başlığı altında yer alan dördüncü bölümün ardından "Teknoloji" ve "Pratik uygulamalar ve Yeni Kullanımlar" bölümleri geliyor. Kitabın yedinci bölümü "Tasarım ve Test", son bölümü ise "Bakım, Güvenlik ve Devreden Çıkarma" başlığıyla sunuluyor. Fotoğrafların, çizimlerin, tabloların, grafiklerin ve haritaların sıkça kullanıldığı kitap, 175 sayfadan oluşuyor.

Kitabı, EMO birimlerinde ve <http://kitap.emo.org.tr> adresinden edinebilirsiniz.